

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10P/44/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8315201398
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2016:8315201398.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci navrhovateľa I. I. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom R., I. XX/X, zast. JUDr. Alenou Matýsovou, Štúrova 1903/38, Humenné proti odporkyňi W. U., nar. XX.X.XXXX, bytom R., U. XX za účasti maloletých detí Z. U., nar. XX.XX.XXXX a T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode takto

r o z h o d o l :

Súd manželstvo navrhovateľa Mgr. Marcela Telepuna a odporkyne Lenky Telepunovej uzavreté dňa 15.6.2002 v Novej Kelči, ktoré je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Holčikovce vo zväzku IV., ročník 2002, na strane 57, pod poradovým číslom 2 rozvádza.

Maloleté deti Alexa Telepuna, nar. 30.10.2002 a Nica Telepuna, nar. 20.10.2008 súd zveruje do osobnej starostlivosti navrhovateľa, ktorý ich bude zastupovať a spravovať ich majetok.

Odporkyňa je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého Alexa Telepuna sumou 27,13 eur mesačne a na výživu maloletého Nica Telepuna sumou 27,13 eur mesačne vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľa od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd upravuje styk odporkyne s maloletými deťmi takto:

Odporkyňa je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi každý párný víkend v sobotu a v nedeľu od 15.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti navrhovateľa s tým, že odporkyňa sa s maloletými deťmi a navrhovateľom stretne pred miestom bydliska maloletých detí, prípadne podľa dohody rodičov.

Navrhovateľ je p o v i n n ý maloleté deti na styk s odporkyňou riadne pripraviť.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa svojím návrhom domáhal, aby súd jeho manželstvo rozviedol, maloleté deti Z. U., nar. XX.XX.XXXX a maloletého T. U., nar. XX.XX.XXXX zveril do jeho osobnej starostlivosti a zaviazal odporkyňu prispievať na ich výživu sumou 30 eur mesačne a aby styk odporkyne s maloletými deťmi neupravoval. Odporkyňa súhlasila s rozvodom manželstva, ale navrhla zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a zaviazat odporcu na platenie výživného vo výške 30 eur mesačne na každé dieťa a aby rozhodol aj o úprave styku.

Účastníci konania uzavreli manželstvo dňa XX.X.XXXX. U oboch išlo o prvé manželstvo, obaja majú národnosť G., štátnu príslušnosť G.. Z manželstva pochádzajú dve maloleté deti a to Z. U., nar. XX.XX.XXXX a maloletý T. U., nar. XX.XX.XXXX. Posledné spoločné bydlisko mali v R..

Navrhovateľ uviedol, že manželstvo s odporkyňou uzavrel z dôvodu tehotenstva odporkyne. Pred uzavretím manželstva žili u odporkyne, po uzavretí manželstva tak žili iba rok. Navrhovateľ sa pokúsil aj o obnovenie manželského spolužitia, pričom sa im počas druhého spolužitia narodil maloletý T.. Po narodení druhého syna navrhovateľ definitívne opustil spoločnú domácnosť. Aj keď s matkou maloletých detí nežil, maloleté deti navštevoval a venoval sa im. Keď bol maloletý Z. škôlkar, ušiel od matky k otcovi a po krátkom čase ostal bývať s otcom u jeho rodičov. Stretáva sa aj s matkou a mladším bratom, ale nie pravidelne. Maloletý Z. s matkou žiť nechce. V čase podania návrhu žil s matkou maloletý T.. Navrhovateľ pracoval v Anglicku, ale kvôli problémom s odporkyňou, ktorá mala dlhy na byte, sa vrátil na Slovensko. Problémy odporkyne sú zrejme spôsobené psychickými problémami odporkyne. Navrhovateľ tvrdí, že odporkyňa nie je spôsobilá postarať sa o maloleté deti. Vo svojej výpovedi uviedol, že prerušovanie nežijú s odporkyňou v spoločnej domácnosti desať rokov. Maloletý Z. žije s ním v spoločnej domácnosti a maloletý T. žije s matkou, pričom ho navštevuje na ihrisku. Takýto stav bol na začiatku konania. Navrhovateľ bol v tom čase nezamestnaný, nemal žiadny príjem a žil v spoločnej domácnosti u svojich rodičov. Všetky náklady spojené so školou a krúžkami maloletého Z. hradia starí rodičia, ktorí napomáhajú navrhovateľovi aj s výchovou maloletého.

Odporkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 172 eur mesačne. Náklady na bývanie predstavujú sumu 176 eur, 20 eur sú náklady na elektrinu, 15 eur náklady na plyn raz za tri mesiace. Na byte sú dlhy. Maloletý T. bol v tom čase v jej starostlivosti, nechodil do škôlky a matka sa s maloletým Z. stretáva vonku na ihrisku, ale u nej nenocuje, rovnako maloletý T. nenocuje u svojej matky.

V konaní 10P 302/2014 bol vypracovaný znalecký posudok č. X/XXXX, ktorý vypracovala znalkyňa PhDr. H. B., pričom účastníci konania súhlasili, aby bol tento znalecký posudok použitý aj pre účely konania o rozvod manželstva. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplýva, že vzťah medzi matkou a maloletými deťmi je poznačený jej nezrelosťou a nestabilitou emočného prežívania. Matka je schopná raniť maloletého Z. aj spochybnením jeho biologického otca. Maloletý T. žije s matkou a má k nej bližšiu väzbu. Matka nie je schopná na seba pracovať a zmeniť svoje správanie ani kvôli svojim deťom. Nepracuje ani na krokoch, ktoré by viedli k záchrane bývania. Rolové správanie otca nie je vyvinuté. Plne sa pri výchove syna spolieha na svojich rodičov. Nesnaží sa o svoju pozíciu otca a autority. Z. vníma otca ako kamaráta. Autoritou pre neho je starý otec. K synovi T. má otec ambivertné postoje. Znalkyňa neodporučila maloleté deti zveriť ani jednému z rodičov, pretože u otca nie je rozvinuté rodičovské správanie, v skutočnosti sa o maloletého Z. starajú jeho rodičia. U matka doporčila znalkyňa vyšetrenie duševného stavu.

Odporkyňa súhlasila s psychiatrickým vyšetrením. V konaní bol na žiadosť súdu vypracovaný znalecký posudok znalcom z odvetvia psychiatria a znalec MUDr. Z. C. predložil súdu znalecký posudok č. X/XXXX. Zo záverov tohto znaleckého posudku vyplýva, že osobnosť odporkyne je disharmonicky štrukturovaná, neuroticky alternovaná s akcentovanými historiónskymi črtami. U odporkyne chýba citová väzba na deti, o svojich deťom počas vyšetrenia rozpráva akoby sa jednalo o cudzie osoby. Nemá zmysel pre rodinu, jej rodičovské správanie je nezrelé, nie je schopná deti pripraviť na vlastnú cestu do života. K samostatnému fungovaniu ako rodič nie je dostatočne fundovaná a k výchove svojich detí potrebuje pomoc a usmerňovanie. Pri výchove maloletých detí je potrebný sústavný dohľad a pomoc pracovníkov sociálnej kurately na to, aby došlo k zlepšeniu sociálnych a výchovných podmienok maloletých detí. Bez toho by hrozilo riziko zhoršenia sociálnych požiadaviek zdravej výchovy maloletých detí.

V priebehu konania bol maloletý T. predbežným opatrením zverený do osobnej starostlivosti navrhovateľa a to po zistení, že maloletý nenavštevuje školy, kde je zapísaný do prvého ročníka. Od detskej lekárky sa dozvedel, že je dobrý psychický stav maloletého T. a preto bol maloletý hospitalizovaný na Psychiatrickej nemocnici v Michalovciach. Po preliečení maloletý riadne navštevuje prvý ročník základnej školy, navrhovateľ je v pravidelnom kontakte s jeho triednym učiteľom. Maloletý má záujem o školu, o vzdelávanie. Navrhovateľ si je vedomý toho, že maloleté deti potrebujú aj matku, ale táto

by sa mala podrobiť preliečeniu. Preto navrhovateľ navrhol zveriť obe maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti a aby súd zakázal styk matky s maloletými deťmi.

Na poslednom pojednávaní právna zástupkyňa otca uviedla, že matka sa o maloleté deti zaujíma takým spôsobom, že po nich v meste vykrikuje. O deti sa stará ich otec. Najmä maloletý T. potrebuje starostlivosť. Maloleté vodi do školy, po škole ho čaká, spolupracuje s učiteľom, pričom podľa jeho vyjadrenia je maloletý T. veľmi šikovný, pričom dobehol to, čo zameškal na začiatku školského roka a nemusí opakovať prvý ročník. Otec s maloletým navštevuje psychiatričku, spolupracuje s detským lekárom. Otec maloletých detí uviedol, že v súčasnosti je práceneschopný a jeho príjem je vo výške 130 eur mesačne a rodinné prídavky pre dve deti. Otec maloletých detí je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Maloletý Z. navštevuje 7. ročník základnej školy a maloletý T. 1. ročník základnej školy a chodí aj do družiny. Náklady na obedy predstavujú sumu 30 eur mesačne na obe deti. Matka maloletých detí uviedla, že nesúhlasí so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti otca a žiadala zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti. Jej príjmy sa nezmenili.

Kolízna opatrovníčka uviedla, že bolo vykonané šetrenie v škole, ktorú maloletý T. navštevuje dňa 17.3.2016. Od triedneho učiteľa bolo zistené, že od kedy je maloletý v starostlivosti otca, zlepšil sa jeho prospech aj dochádzka. Chce sa učiť a dobehol všetko zameškané učivo. V žiackej knižke má samé jednotky. Otec s maloletým navštevuje psychologičku na úrade práce, takže aj tu v starostlivosti otca o deti nastal posun. Kolízny opatrovník navrhol maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti otca, zaviazat matku na platenie výživného v minimálnom rozsahu a aby bol upravený styk matky s maloletými deťmi za prítomnosti otca dvakrát týždenne. S matkou sa kolíznemu opatrovníkovi nepodarilo skontaktovať. V novembri bola predvolaná, ale nedostavila sa, v decembri bola ohľadom maloletého T. zvolaná prípadová štúdia. Matka sa dostavila na úrad až týždeň pred pojednávaním, pričom nevedela uviesť ako má byť upravený styk s deťmi, uprostred vety začala hovoriť o niečom inom, vracala sa do minulosti. Dňa 14.3.2016 sa dostavil na úrad otec maloletých detí, ktorý uviedol, že do miesta jeho bydliska prišla policajná hliadka, údajne na základe hlásenia, zrejme zo strany matky, že zo strany otca dochádza k týraniu detí.

K trestnému oznámeniu, ktoré uvádzal kolízny opatrovník, otec uviedol, že v nedeľu k ním prišla policajná hliadka s tým, že pani U. volala na políciu, že údajne otec týra deti. Musel im vysvetliť celú situáciu, ukázal im znalecký posudok. Podarilo sa mu kontaktovať p. Y. z úradu práce, ktorá políciu oboznámila s celou situáciou. Pokiaľ sa matka stretáva s maloletými deťmi tak z dvadsiatich stretnutí, prebehli iba dve normálne. Matka pred maloletými deťmi hreší, nadáva otcovi, čo nerobí dobrý dojem na verejnosti. Navrhovateľ nemá námietky, aby sa matka stretávala s maloletými deťmi, ale aby tieto stretnutia prebiehali normálne. Matka zobrala maloletého T. aj z družiny.

Kolízny opatrovník potvrdil, že triedny učiteľ uviedol, že maloletý T. po stretnutiach s matkou plače, matka chodí za ním do školy.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 23 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že účastníci konania nežijú v spoločnej domácnosti desať rokov, pričom k obnoveniu manželského spolužitia došlo raz, pričom sa účastníkom konania narodil maloletý T.. Po jeho narodení navrhovateľ odišiel definitívne zo spoločnej domácnosti a účastníci konania manželské spolužitie neobnovili a ani jeden z nich nemá záujem na obnove manželského spolužitia. Súd je toho názoru, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Preto súd manželstvo účastníkov konania rozviedol.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 25 ods. 1, 2 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode, to neplatí ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Navrhovateľ žiadal zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti, odporkyňa žiadala zveriť maloleté deti do svojej starostlivosti. Na začiatku konania bol maloletý Z. v starostlivosti otca a maloletý T. v starostlivosti matky, pričom maloletý Z. žije v spoločnej domácnosti s otcom a jeho rodičmi od doby keď navštevoval materskú škôlku, pričom s matkou sa stretával len vonku a nenocoval u nej. Maloletý T. bol v starostlivosti matky. Táto situácia sa v priebehu konania zmenila, pretože matka maloletých detí nezabezpečila dochádzku maloletého do prvého ročníka základnej školy a zo spisového materiálu vyplynulo, že maloletý T. aj do predškolského zariadenia nechodil, napriek tomu, že bol predškolák. Zo znaleckého posudku, ktorý vypracovala znalkyňa PhDr. H. B. vyplýva, že v čase vypracovania znaleckého posudku nepovažovala ani jedného z rodičov za vhodného pre starostlivosť o maloleté deti. V priebehu konania sa však správanie otca zmenilo v súvislosti s tým, že mu bol na základe predbežného opatrenia zverený aj maloletý T.. Otec sa o maloleté deti stará, najmä maloletého T. sprevádza do školy, zo školy, navštevuje s ním odborných lekárov, spolupracuje so školou. Bolo potvrdené kolíznym opatrovníkom, že odkedy je maloletý v starostlivosti otca došlo k zlepšeniu v škole, maloletý dobehol zameškané učivo, nemusí opakovať prvý ročník, do školy chodí rád. Navrhovateľ sa snaží poskytnúť maloletým deťom potrebnú starostlivosť aj za pomoci svojich rodičov. Z tohto znaleckého posudku zároveň vyplynula aj potreba psychiatrického vyšetrenia matky, ktorá sa takému vyšetreniu podrobila. Zo záverov znaleckého posudku MUDr. Z. C. vyplýva, že u odporkyne chýba citová väzba na deti, o svojich deťom počas vyšetrenia rozpráva akoby sa jednalo o cudzie osoby. Nemá zmysel pre rodinu, jej rodičovské správanie je nezrelé, nie je schopná deti pripraviť na vlastnú cestu do života. K samostatnému fungovaniu ako rodič nie je dostatočne fundovaná a k výchove svojich detí potrebuje pomoc a usmerňovanie. Pri výchove maloletých detí je potrebný sústavný dohľad a pomoc pracovníkov sociálnej kurately na to, aby došlo k zlepšeniu sociálnych a výchovných podmienok maloletých detí. Bez toho by hrozilo riziko zhoršenia sociálnych požiadaviek zdravej výchovy maloletých detí. Na základe hore uvedených skutočností súd maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti otca, u ktorého sa momentálne maloleté deti nachádzajú a ktorý sa snaží zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti. Návrh matky na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti zamietol s poukazom na v konaní vypracované znalecké posudky, stanovisko kolízneho opatrovníka. Matku súd zaviazal prispievať na výživu maloletých detí sumou vo výške 27,13 eur mesačne na každé dieťa s prihladnutím, že jediným príjmom matky je invalidný dôchodok.

Je v záujme maloletých detí, aby mali kontakt aj s matkou, avšak žiadalo by sa, aby matka zmenila svoje správanie aj za pomoci odborníkov, čo však matka momentálne odmieta. Súd preto upravil styk matky s maloletými deťmi na každý párný víkend v sobotu a v nedeľou v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. za prítomnosti otca. Súd nevyklučuje, v prípade že tento styk bude prebiehať bez problémov, aby došlo k rozšíreniu tohto styku.

Podľa § 144 O.s.p. účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov.

V zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona súd náhradu trov konania účastníkom nepriznal, pretože nezistil žiadne okolnosti ani pomery účastníka, ktoré by priznanie týchto trov odôvodňovali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Krajský súd Prešov prostredníctvom tunajšieho súdu.

V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo proti uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošle priezvisko.